

پیش‌بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس تاب‌آوری روانشناختی در دانش‌آموزان پایه ششم شهرستان رزن

عفت وحدت مودب^۱

^۱کارشناس ارشد روانشناسی، آموزگار ابتدایی شهرستان رزن، e.vahdat75@gmail.com

چکیده

زمینه و اهداف: اهمال کاری تحصیلی یکی از مولفه‌های تاثیرگذار بر کاهش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است. همچنین تاب‌آوری شناختی جزو مهارت‌های مهم زندگی محسوب می‌شود که با پیامدهای مثبت در بسیاری از جنبه‌های زندگی همراه هستند. لذا هدف از پژوهش حاضر تعیین نقش تاب‌آوری روانشناختی در اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان بود.

روش بررسی: این پژوهش از نوع همبستگی است که برای اجرای آن تعداد ۹۲ نفر از دانش‌آموزان پایه ششم شهرستان رزن در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ به شیوه نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های اهمال کاری تحصیلی و تاب‌آوری روانشناختی که هر دو دارای روایی و پایایی بالا بودند، پاسخ دادند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS 18 و به شیوه ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج تحقیق حاکی از آن است که بین تاب‌آوری روانشناختی و اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان ارتباط منفی معنادار وجود دارد ($P < 0/01$). نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که تاب‌آوری روانشناختی می‌تواند به طور منفی و معنادار ۱۳ درصد از واریانس اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان را پیش‌بینی نماید.

نتیجه‌گیری: پژوهش حاضر نشانگر اهمیت تاب‌آوری روانشناختی در تبیین اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان است. لذا ارائه آموزش‌هایی مبتنی بر یادگیری مهارت‌های تاب‌آوری در محیط‌های آموزشی، منجر به کاهش میزان اهمال کاری تحصیلی و در نتیجه عملکرد بهتر تحصیلی در دانش‌آموزان خواهد شد.

کلمات کلیدی: تاب‌آوری روانشناختی، اهمال کاری تحصیلی، دانش‌آموز، پایه ششم

مقدمه

پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان یکی از شاخص‌های مهم در ارزیابی نظام آموزشی است و تمام کوشش‌ها و کنش‌های این نظام، در واقع برای جامه عمل پوشاندن به این امر است (۱). یکی از شایع‌ترین مشکلاتی که در سطوح مختلف تحصیلی وجود دارد و مانع از پیشرفت تحصیلی می‌شود، مشکل تعلل‌ورزی یا اهمال‌کاری تحصیلی است (۲). تعاریف مختلفی در مورد اهمال‌کاری، توسط محققان و پژوهشگران ارائه شده است که این تعاریف مختلف بیانگر دیدگاه‌های متفاوت در مورد اهمال‌کاری است. برای نمونه، اهمال‌کاری در معنای عام به معنای به تعویق انداختن نادرست یا غیر واقع‌بینانه کارها، روند تکمیل کردن آن‌ها و ارجاع دادن کارها به آینده است (۳). آینور، مورات و کان (۲۰۰۱) نیز اهمال‌کاری را به عنوان فقدان خودتنظیمی و تمایل فرد در به تاخیر انداختن آنچه برای دستیابی به یک هدف لازم است، تعریف می‌کنند. اهمال‌کاری در معنای عام به معنای به تعویق یا به عقب انداختن نادرست کارها و روند تکمیل کردن آن‌ها و ارجاع دادن کارها به زمانی دیگر (۴). این رفتار در دانش‌آموزان موجب اضطراب، تنیدگی، پشیمانی و هیجانات منفی دیگر می‌شود. اهمال‌کاری در میان دانش‌آموزان بر میزان یادگیری و همچنین میزان پیشرفت آنان تاثیر منفی دارد. به تعویق انداختن یادگیری و مطالعه دروس، منجر می‌شود که یادگیری در زمان مناسب اتفاق نیوفتد و در زمانی نامناسب و با محدودیت زمان اتفاق بیوفتد که این روند می‌تواند موجب به وجود آمدن اختلال در فرایند یادگیری می‌شود و منجر به افزایش میزان استرس و کاهش دقت در انجام تکالیف می‌شود.

به منظور درمان اهمال‌کاری تحصیلی متغیرهای متفاوتی تاثیرگذار می‌باشند که یکی از متغیرهای موثر بر عملکرد تحصیلی، تاب‌آوری است. نتایج پژوهش سلطانی، جمالی، خجسته نیام و درگاهی (۱۳۹۵) نشان داد که بین تاب‌آوری و اهمال‌کاری تحصیلی همبستگی معناداری وجود دارد. همچنین نمکی بیدگلی و صدیقی ارفعی (۱۳۹۵)، حسینی و امیری (۱۳۹۴) و یوسل و الیف (۲۰۱۳) در پژوهش خود دریافتند که بین تاب‌آوری و اهمال‌کاری تحصیلی همبستگی منفی وجود دارد و با افزایش میزان تاب‌آوری، اهمال‌کاری تحصیلی کاهش پیدا می‌کند و با کاهش تاب‌آوری، اهمال‌کاری تحصیلی افزایش می‌یابد. تاب‌آوری، ظرفیت بازگشتن از دشواری پایدار و ادامه‌دار و توانایی در ترمیم خویشتن است. این توانایی و ظرفیت در انسان می‌تواند موجب شود که آن‌ها با موفقیت بیشتری از رویدادهای ناگوار زندگی خود گذر کنند و علیرغم مواجهه با تنش‌های شدید و سخت، به شایستگی اجتماعی، تحصیلی و شغلی دست پیدا می‌کنند. تاب‌آوری یک نوع ویژگی است که از فردی به فرد دیگر متفاوت است و می‌تواند با گذشت زمان در افراد رشد پیدا کند و یا کاهش یابد (۵). تاب‌آوری به عنوان یکی از سازه‌های اصلی شخصیت برای فهم انگیزش، هیجان و رفتار مفهوم‌شناسی شده است (۶). به طور کلی تاب‌آوری به عوامل و فرایندهایی اطلاق می‌شود که سیر

رشدی را از خطر رفتارهای مشکل‌زا و آسیب‌های روانشناختی تغییر می‌دهد و به رغم شرایط ناگوار و نامساعد به نتایج مثبت منتهی می‌شود (۷).

همانطور که گفته شد یکی از شایع‌ترین معضلات در نظام آموزشی و از مهم‌ترین علت‌های عدم موفقیت دانش‌آموزان در یادگیری، اهمال‌کاری آموزشی است (۲). اهمال‌کاری سارق زمان است و موجب می‌شود دانش‌آموزان احساس گناه کنند و نگاه دیگران نیز نسبت به او تغییر پیدا کند. اهمال‌کاری تحصیلی یکی از بحث‌های مهمی است که در سال‌های اخیر مورد توجه بسیاری از محققان قرار گرفته است و از آن به عنوان یک عادت بد و یک مشکل رفتاری یاد شده است که بسیاری از دانش‌آموزان و دانشجویان در زمینه تحصیلی خود، آن را تجربه می‌کنند، به‌ویژه در تکالیفی که باید در مدت معینی انجام شود (۹). با توجه به اینکه اهمال‌کاری تحصیلی می‌تواند تأثیرات مخرب و زیان‌باری بر روند یادگیری داشته باشد و همچنین می‌تواند موجب پیدایش هیجانات منفی در دانش‌آموزان شود، پژوهش و تحقیق در این زمینه می‌تواند کمک کند تا عوامل مرتبط با آن را شناسایی کرد و در نهایت با استفاده از نتایج پژوهش به کاهش میزان اهمال‌کاری تحصیلی در میان دانش‌آموزان پرداخت (۸). همانطور که بیان شد اهمال‌کاری تحصیلی یکی از موارد نسبتاً شایع در میان دانش‌آموزان است که کارکرد آن‌ها را در زمینه تحصیلی با خطراتی روبه‌رو می‌کند. اهمال‌کاری تحصیلی علاوه بر اینکه با کاهش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مرتبط است، همچنین می‌تواند سلامت روانشناختی و بهزیستی دانش‌آموزان را نیز با خطراتی مواجه سازد. از سوی دیگر ادبیات و پیشینه پژوهشی نشان می‌دهد که تاب‌آوری روانشناختی یکی از مهارت‌های مهم زندگی محسوب می‌شود که می‌تواند تأثیر بسیاری در بهبود عملکرد دانش‌آموزان در جنبه‌های مختلف زندگی، به‌ویژه در زمینه تحصیلی داشته باشد. بنابراین هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی اهمال‌کاری تحصیلی بر اساس تاب‌آوری روانشناختی در دانش‌آموزان پایه ششم است.

روش تحقیق

روش پژوهش از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی شهرستان رزن در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ می‌باشد. تعداد کل دانش‌آموزان حدوداً ۳۰۰ نفر می‌باشد که از این میان تعداد ۹۲ نفر به شیوه نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. ملاک انتخاب حجم نمونه، فرمول نمونه کرجسی و مورگان بود که باید تعداد ۸۵ نفر انتخاب می‌شدند که به منظور بالا بردن اعتبار بیرونی پژوهش و از بین بردن اثر ریزش نمونه‌گیری، میزان حجم نمونه به ۹۲ دانش‌آموز افزایش پیدا کرد و در نهایت نیز تعداد ۹۲ پرسشنامه به طور کامل وارد تحلیل آماری شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های اهمال‌کاری تحصیلی سولومون و راث بلوم و پرسشنامه تاب‌آوری کانر و دیویدسون استفاده شد.

پرسشنامه اهمال‌کاری تحصیلی: این پرسشنامه را سولومون و راث بلوم در سال (۱۹۸۴) ساخته و آن را مقیاس اهمال‌کاری تحصیلی نام نهادند، این مقیاس را دهقانی (۱۳۸۷) برای اولین بار در ایران به کار برده است. این مقیاس دارای ۲۷ گویه می‌باشد که ۳ مؤلفه را مورد بررسی قرار می‌دهد: مؤلفه اول، آماده شدن برای امتحانات؛ شامل ۸ سؤال می‌باشد. مؤلفه دوم، آماده شدن برای تکالیف می‌باشد و شامل ۱۱ گویه می‌باشد و مؤلفه سوم، آماده شدن برای مقاله‌های پایان‌ترم می‌باشد که شامل ۸ گویه می‌باشد. نحوه پاسخدهی به گویه‌ها به این صورت است که پاسخ‌دهندگان میزان موافقت خود را با هر گویه با انتخاب یکی از گزینه‌های «هرگز»، «به ندرت»، «گاهی»، «اکثر اوقات»، و «همیشه» نشان

می‌دهند که به گزینه «هرگز» نمره ۱ «به ندرت» نمره ۲، «گاهی گاهی» نمره ۳، «اکثر اوقات» نمره ۴ و «همیشه» نمره ۵ تعلق می‌گیرد. همچنین در این مقیاس گویه‌های «۲-۴-۶-۱۱-۱۳-۱۵-۱۶-۲۱-۲۳-۲۵» به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. نامیان و حسینچاری (۱۳۹۱) در تحقیقی با عنوان تبیین اهمالکاری تحصیلی دانشجویان بر اساس باورهای مذهبی و هسته کنترل ضریب پایایی پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ ۱/۷۳ به دست آوردند. دولتی (۱۳۹۱) نیز در پژوهشی ضریب پایایی پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ ۱/۹۱ بدست آورد. در این پژوهش از نسخه ۲۷ سؤالی استفاده شد. روایی پرسشنامه در پژوهش جوکار و دالورپور (۱۳۸۶) با استفاده از روش تحلیل عاملی محاسبه شد که یافته‌ها بیانگر روایی مطلوب پرسشنامه بود. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۸ محاسبه گردیده است.

پرسشنامه تاب‌آوری کانر و دیویدسون: پرسشنامه تاب‌آوری توسط کانر و دیویدسون (۲۰۰۳)، جهت اندازه‌گیری قدرت مقابله با فشار و تهدید، تهیه شده است که محمدی (۱۳۸۴) آن را برای استفاده در ایران انطباق داده است. این پرسشنامه دارای ۲۵ سوال پنج گزینه‌ای است که گزینه‌های آن به ترتیب از ۰ تا ۴ نمره‌گذاری شده‌اند. روش نمره‌گذاری در این پرسشنامه به این صورت است که به گزینه کاملاً نادرست، نمره ۰، گزینه به ندرت درست، نمره ۱، گزینه گاهی درست، نمره ۲، گزینه اغلب درست، نمره ۳ و گزینه همیشه درست، نمره ۴ تعلق می‌گیرد. در پژوهشی که سامانی، جوکار و صحراگرد (۱۳۸۶) انجام دادند، پایایی این مقیاس به کمک ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۷ به دست آمد. محمدی (۱۳۸۴) با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ضریب پایایی مقیاس را ۰/۸۹ و روایی مقیاس را به روش همبستگی هر گویه با نمره کل مقوله ضریب‌ها بین ۰/۴۱ و ۰/۶۴ به دست آورد. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۹ محاسبه گردیده است.

در پژوهش حاضر محقق با مراجعه به مدرسه‌ها و ارائه توضیحاتی به دانش‌آموزان در ارتباط با هدف از اجرای پرسشنامه، از آن‌ها خواسته شد که به تمامی سوالات پرسشنامه صادقانه پاسخ دهند و در صورت داشتن سوال، از محقق راهنمایی بگیرند. همچنین هم به صورت کتبی و هم شفاهی به دانش‌آموزان اطمینان داده شد که پاسخ‌های آنان کاملاً محرمانه خواهد ماند و بدین ترتیب دانش‌آموزان شرکت‌کننده با رضایت آگاهانه در این پژوهش شرکت کردند.

داده‌های گردآوری شده به وسیله نرم‌افزار SPSS و با استفاده از آمار توصیفی یعنی میانگین و انحراف معیار و آمار استنباطی یعنی ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون در سطح معناداری ۰/۰۱ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر ۹۲ دانش‌آموز پایه ششم شرکت کردند. میانگین متغیرهای اهمال‌کاری تحصیلی $4/42 \pm 52/03$ و تاب‌آوری، $6/39 \pm 68/25$ بود. جدول شماره ۱، نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱. ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲
۱. اهمال کاری تحصیلی	۱	
۲. تاب آوری	-۰/۴۲**	۱

ماتریس همبستگی پیرسون بین متغیرهای تحقیق در جدول شماره ۱ ارائه شده است. نتایج این جدول نشان می‌دهد که بین تاب آوری و اهمال کاری تحصیلی با ضریب همبستگی $-0/42$ ، ارتباط معنادار به دست آمده است. این نتیجه به این معنی است که با افزایش تاب آوری در دانش آموزان، میزان اهمال کاری تحصیلی کاهش پیدا می‌کند. شایان ذکر است که این ضریب در سطح $P < 0/01$ معنادار است. جدول ۲ نتایج تحلیل رگرسیون را نشان می‌دهد. به منظور پیش‌بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس تاب آوری از تحلیل رگرسیون به شیوه همزمان استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد که ضریب همبستگی چندگانه بین تاب آوری با اهمال کاری تحصیلی $0/37$ می‌باشد ($R=0/37$) و تاب آوری روانشناختی ($Beta=-0/31$) می‌تواند ۱۳ درصد ($R^2=0/13$) از واریانس متغیر ملاک یعنی اهمال کاری تحصیلی در دانش آموزان پایه ششم را به صورت منفی و در سطح معنادار $0/01$ پیش‌بینی نمایند.

جدول ۲. پیش‌بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس تاب آوری

متغیرها	R	R ²	F	B	Beta	T	Sig
تاب آوری	۰/۳۷	۰/۱۳	۳۴/۶۱	-۰/۱۹	-۰/۳۱	-۵/۹۵	۰/۰۱

بحث

هدف از پژوهش حاضر تعیین رابطه تاب آوری با اهمال کاری تحصیلی در دانش آموزان پایه ششم شهرستان رزن بود. بدین منظور پس از جمع آوری پرسشنامه‌ها توزیع شده و تجزیه و تحلیل آن‌ها مشخص شد بین تاب آوری و اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان پایه ششم شهرستان رزن رابطه منفی وجود دارد. بنابراین فرضیه اصلی پژوهش مورد تایید می‌باشد.

یافته‌های این پژوهش نشان داد که بین تاب آوری و اهمال کاری تحصیلی ارتباط منفی و معنادار وجود دارد. در واقع یافته‌های پژوهش حاضر همسو با نتایج سایر مطالعات مانند پژوهش‌های نمکی بیدگلی و صدیقی ارفعی (۱۳۹۵)، حسینی و امیری (۱۳۹۴) و یوسل و الیف (۲۰۱۳)، نشان داده است دانش آموزانی که از مهارت تاب آوری بیشتری برخوردارند، به احتمال کمتری دچار اهمال کاری تحصیلی می‌شوند.

در تبیین این یافته می‌توان گفت دانش آموزان با تاب آوری بالا، به دلیل داشتن ویژگی‌هایی مانند نظم، خوش‌بینی، خودمختاری، عزت نفس و مهارت‌های حل مساله، زمان خود را برای انجام تکالیف خود مدیریت می‌کنند و کمتر دچار اهمال کاری تحصیلی می‌شوند. دانش آموزانی

که از تاب‌آوری بالایی برخوردارند، توانایی سازگاری موفقیت‌آمیز با شرایط تهدیدکننده را دارند و به نحوه بهتری می‌توانند دشواری‌ها را تحمل کنند و از آن‌ها عبور کنند. در نتیجه این دانش‌آموزان با وجود شرایط سخت در انجام درست کارها و تکالیف خود، کمترین تعلل و اهمال‌کاری را از خود نشان می‌دهند و برای مقابله با شرایط سخت و دشوار، انعطاف‌پذیری بیشتری را از خود نشان می‌دهند. به عبارتی دیگر دانش‌آموزان تاب‌آور دارای انعطاف‌پذیری لازم برای مواجهه با چالش‌های زندگی تحصیلی خود هستند و به راحتی می‌توانند از مشکلات زندگی تحصیلی خود عبور کنند و اجازه ندهند رخداد‌های منفی، مانعی در برابر رسیدن به اهدافشان باشد. از سویی می‌توان گفت که دانش‌آموزانی که از تاب‌آوری پایینی برخوردار هستند، توانایی و ظرفیت لازم برای برخورد و مواجهه با مشکلات را نداشته و به همین دلیل به جای مقابله موثر با مشکلات، از آن‌ها اجتناب کنند و یا انجام کارهای مهم که برای بهبود عملکرد تحصیلی ضروری است را به تاخیر اندازند. در واقع در تبیین ارتباط بین تاب‌آوری و اهمال‌کاری تحصیلی می‌توان گفت دانش‌آموزانی که دارای تاب‌آوری پایینی هستند، در هنگام مواجهه با مشکلات به دلیل عدم برخورداری از مهارت‌هایی مانند تاب‌آوری در زمینه انجام تکالیف خود، به میزان بیشتری دچار اهمال‌کاری تحصیلی می‌شوند.

با توجه به مطالب جمع‌آوری شده و نتایج حاصله در این تحقیق مشخص شد که اهمال‌کاری تحصیلی برای دانش‌آموزان و همچنین سیستم آموزشی کشور زیانبار است و باید تمهیداتی برای پیشگیری و درمان آن اندیشیده شود. با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش به برنامه‌ریزان فرهنگی و نهادهای تربیتی کشور توصیه می‌شود برای بهبود میزان تاب‌آوری دانش‌آموزان برنامه‌ریزی کنند تا بتوانند از شیوع مضر اهمال‌کاری در میان دانش‌آموزان بکاهند. همچنین اقدامات لازم برای بالا بردن میزان توانایی دانش‌آموزان در مقابله و مواجهه با عوامل استرس‌زا و عواملی که سلامت روان فرد را تهدید می‌کند، توسط نهادهای تربیتی انجام شود تا از این طریق از میزان اهمال‌کاری تحصیلی در میان دانش‌آموزان کاست. در نهایت، به پژوهش‌های آتی پیشنهاد می‌شود که از ابزارهای دیگری برای سنجش میزان تاب‌آوری دانش‌آموزان استفاده کنند و نتایج خود را با پژوهش حاضر مقایسه کنند، تا از این طریق تاثیر ابزارها در نتیجه مشخص شود.

منابع

- ۱- طاهرسلطانی، فروغ؛ جمهوری، فرهاد و باقری، فریبرز، ۱۴۰۰. پیش‌بینی پیشرفت و مسئولیت‌پذیری براساس ادراک شایستگی، تاب‌آوری و نوجویی دربین دانشجویان. مجله علوم روانشناختی، ۲۰(۹۸): ۲۱۹-۲۳۱.

۲- نمکی بیدگلی، زینب و صدیقی ارفعی، فریبرز، ۱۳۹۵. ارتباط ذهن آگاهی و تاب آوری با اهمال کاری تحصیلی در بین دانشجویان دانشگاه کاشان. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روان شناسی تربیتی، دانشگاه کاشان، پردیس خواران.

۳- امیرحسینی، زهرا؛ شیرافکن، علی و رجب پور، مجتبی، ۱۳۹۹. پیش بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس توان متغیرهای مدیریت زمان، باور هوشی، عزت نفس در دانشجویان دختر دانشگاه پیام نور شهرستان دامغان. دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی، ۲۱ (پیاپی ۷۹)، ۱۱۷-۱۲۸.

۴- شیخ الاسلامی، علی؛ خالق خواه، علی و بیرانوند، کلثوم، ۱۳۹۶. رابطه خودکارآمدی تحصیلی، تاب آوری تحصیلی و خودنظم دهی فراشناختی با اهمال کاری تحصیلی. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، دانشکده علوم انسانی.

۵- موسوی، سید علیرضا؛ الوانی، جمال الدین و قاسمی پناه، میترا، ۱۴۰۰. تعیین رابطه بین سازگاری هیجانی و تنظیم شناختی هیجان با تاب آوری در پرستاران نظامی. طب دریا ۳ (۱): ۳۹-۴۵.

۶- دوائی مرکزی، مهنوش؛ کریمی، جواد و گودرزی، کوروش، ۱۴۰۰. بررسی اثربخشی مداخلات زوج درمانی مبتنی بر واقعیت درمانی و هیجان مدار بر شادکامی و تاب آوری زوجین. پژوهش های مشاوره تازه ها و پژوهش های مشاوره، ۲۰ (۷۷): ۸۹-۱۲۱.

۷- محمدی شمیرانی، سمانه؛ سعدی پور، اسماعیل؛ درتاج، فریبرز؛ ابراهیمی قوام، صغری و فلسفی نژاد، محمدرضا، (۱۴۰۰). تاثیر آموزش تاب آوری مبتنی بر بازی بر پرورشگری کودکان تحت سرپرستی سازمان بهزیستی. مجله علوم روانشناختی، ۲۰ (۹۹): ۳۵۳-۳۶۳.

۸- رضایی، اکبر؛ محمدزاده، علی و مشحونی، شبنم، ۱۳۹۶. رابطه بین انگیزش تحصیلی و خودکارآمدی و کمال گرایی با اهمال کاری. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی دانشگاه تبریز.

۹- رضایی، یاسر و خرم آبادی، یدالله، ۱۴۰۰. پیش بینی اهمال کاری آموزشی، بر اساس سبک های فرزندپروری ادراک شده، جو روانی کلاس درس و هیجان های تحصیلی در دانش آموزان دوره متوسطه دوم. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی تربیتی، دانشگاه پیام نور استان همدان، مرکز پیام نور کبودرآهنگ.

۱۰- حسینی، زینب السادات و امیری، حسن، ۱۳۹۴. رابطه بین تاب آوری با اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه، تهران، مرکز همایش های توسعه ایران.

۱۱- سلطانی، زیبا؛ جمالی، نرگس؛ خجسته نیام، اعظم و درگاهی، شهریار، ۱۳۹۵. نقش خودکارآمدی و تاب آوری روانشناختی در تعلل ورزی تحصیلی دانشجویان. راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، ۹ (۴): ۲۷۷-۲۸۴.

12- Yuocel & Elif, (2013), The Relationship between Psychological Persistence and the Levels of Behavior of Teacher Teaching Students